

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Iter ad coelum in quatuor partium Semitas seu partes, & Fasciculum
Myrrhæ

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

cap. 13. De officio Concionatoris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49363](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49363)

Laude mihi latitiam salutaris tuis, gaudium Spiritus
sancti superans omnem aediam & tristitiam: & spiri-
tus principali confirma me: infundendo animae meae
veram spiritum Christi. Docebo iniquos vias tuas,
etiam salutis cum auxilio gratiae tuae: & impij ad te
conuertentur, ad adorationem & amorem sancti tui
Nominalis.

Secundo, mente & cogitatione apertum Christi latius
habitabis, considerabisque, quanti ipsemet Christus uni-
tam solam aestimet animam, cum tempore absolutionis
eum sanguine suo aspergat, purificetque.

Tertio & ultimo, Ad paradysum mente transgredere,
videm contemplantis, quanta ex conversione pecca-
torum redundet gloria in sanctissimam Trinitatem,
quanta letitia in Angelos, quantum gaudium in San-
ctos, quantaque exultatio & jubulum in totam Jerusa-
lem coelestem. Et hoc erit gaudium tuum, Dei, cuncto-
rumque civium caeli.

CAP. XIII.

De officio Concionatoris.

Concionatoris officium, juxta Areopagitam, Di-
vinum est officium & ministerium, ac proinde mo-
do sacrosancto ac Divino peragendum est. Sanctis & De caelest.
determinatis, distinguenda Sancta Sanctorum. Sacra Hier. c. 2:
& Divina mysteria medius proportionatus distincte ex-
plicand sunt. Rationem reddit Angelicus: quia modus
debet esse proportionatus materia, alioquin destruitur S. Th. in ep.
materia: ut, si quis explicaret Metaphysicis, per Paul.
Mathematicas. Ergo materiae praedicationis, quae
est ipsa veritas, congruus & proportionatus non
est modus dicendi affectatus & vanus. Hoc i-
plum reprehendebat Apostolus: Adulterantes ver- 2. Cor. 2.
bata Dei. Ex textu Graeco vertitur, caudonantes.
Sicut et falsi venditores vini, qui varia miscent vina,
non

non pura, sed aqua saepenumero permutata
vendunt; ita hujusmodi concionatores per
Verbum Dei; at simul propriam quaz
riam.

Sed descendamus ad specialiora; modus predi
in tribus punctis consistit: in qualitate verborum
conceptuum, in stylo compositionis, ac denique
efficacia dicendi.

Quantum ad primum, modus dicendi & con
cionandi, secundum quod etiam docet Apostolus
debet consistere in sublimitate sermonis: in
scilicet, & conceptibus vanis, veluti exponit
mas, non in sublimitate sapientia, quae est
humana saecularis & mundana; sed explicata
Divina mysteria verbis gravibus & matutis.

1. Cor. 2.

Concionator, juxta mentem Apostoli, Christi
tus est (Pro Christo legatione fungimur) legationis
prædicationis suae, quantum fieri potest, proprie
debet ipsismet verbis CHRISTI. Non est enim
loquimini; sed spiritus, qui loquitur in vobis.

1. Cor. 10.

Matth. 16.

Concionator, uti monet D. Augustinus, non
verbis impendere debet studium: Rebus potius
quàm verbis: nec Doctor verbis serviat, sed
Doctori. Neque concionem exornare debet
verborum ambitu.

De doct.

Chr. s. 10.

verborum ambitu.

Quantum ad secundum, stylus debet esse
non affectatus: solutus non ligatus. Unde I. Apo
stolus reprehendit Concionatores, qui sermone
singula verba mandant memoria: concio namque
dicatoris capacitati debet esse conformis. Et cum
demque res variis modis exponenda est, quod
auscultans innuat, aut signum ostendat, se persequi
quod dicitur. Hæc sent S. Doctoris verba: Cum
sem motu suo significare avida multitudo regerit
utrum intellexerit: quod donec significat verbum
quod agitur, multimoda varietate ascendit: quod
state non habent, qui preparata & ad verbum mem
retenta pronunciant.

Ad terram, quod atinet, nimirum, ad efficaciam
Ad sit in verbis, inquit Origenes, caelestis gratia

habet Apostolus, cum dicebat: *Evangelium* manifestum ad vos, non in sermone tantum: sed in virtute, & potentia sancti, & plenitudine multa. Hanc vim imprimendi id, quod dicitur, assequetur Concionator per studium orationis. Quamobrem consulat Augustinus Concionatori: *Sit Orator, antequam Concionator: & in oratione impetret effectum, & studiumque prædicationis.* Ita legitur de S. Bernardo, cum in concione aliqua nonnullos, uti optabat, convertere non posset, post concionem mediante oratione impetravit eorum conversionem. Concludamus hoc Sancti Apostoli apposita sententia, in qua totum id, quod Concionatoris postulat officium, paucis verbis, & complectitur: *Ex Deo, coram Deo, 2. Cor. 2. Christo loquimur. Ex Deo:* quia, quod proponit & docetur, à Deo accipere debet. *Coram Deo, & in Divina sententia prædicandum est. De Christo, & Christus sit materia sermonis: Prædicamus Christum Crucifixum.* Incipit igitur mentem Apostoli concio tota debet esse Divina: à Deo, & in Deo, de Deo; & per Deum. Principium debet esse Deus movens & instruens Concionatorem. Medium, ipsemet Deus, quia in oratione Divinum petendum est auxilium, ut, cum Concionator exterius loquitur auribus, interius Deus loquatur cordi. Finis quoque debet esse Deus, quia Deus manifestandus est, & ad gloriam ejus sermo instituendus, & hæc de modo prædicandi, & exercitio Zeli animarum.

